

Beskæftigelsen i ADAM 1948-2012

Resumé:

Tilbageføringen af ADAMs beskæftigelse til 1947/48 er efterspurgt - igen.

¹ Revideret senest d. 11. marts 2014. Enkelte trykfejl rettet 2015.01.22.

MOL10214

Nøgleord: beskæftigelse

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

Indledning²

Foranlediget af en ønsket leverance til (redaktionen for) publikationen ”65 år i tal” er der interesse for at tilbageføre ADAMs beskæftigelsestal til 1948.

Dette kræver at vi trækker på tal dannet under forskellige nationalregnskabs-(NR)-regimer.³ Specielt har vi data for den ældre del af perioden fra *Thage-regimet*, og brobyggende data fra *Dalgaard-regimet*, der grundlæggende flugter med data fra det nuværende *Berner (III)-regime*.

De af ADAMs beskæftigelsestal der stemte bedst overens med folketællingerne 1945-1970, og nationalregnskabstallene, findes dokumenteret i to papirer (”gule memoer”) af Ellen Andersen fra 1977⁴ og 1978. Det er sidstnævnte papirs tal, med senere modelgruppepapir-dokumenterede opdateringer, der var grundlaget for ADAMs databanker under *Thage-regimet*.⁵

Dalgaard-regimets hovedrevisionstal⁶ for 1988-1992/1996, blev tilbageregnet til 1966 under Dalgaard⁷. Det er disse tal der indgår i ADAMs databanker under *Dalgaard-regimet*.⁸ Centrale dokumentationspapirer fra Dalgaard-hovedrevisionen for beskæftigelsen er vedrørende principielle elementer Wismer(1994), og vedrørende tilbageregningen, Hjulsgager(1998).

Beskæftigelsestallene under *Berner-regimerne I-III*⁹ er helt i forlængelse af *Dalgaard-regimets* tal, men de forventes revideret fra og med *Berner-IV-regimet*, med forventet offentliggørelse september 2014, hvor nationalregnskabet for Danmark kommer i overensstemmelse med de seneste internationale NR-manualer, SNA2008 og ESA2010. I denne kommende september-offentliggørelse indarbejdes en 1966-til-2008-tilbageregning af de reviderede ATR-tal, der i NR og ADAMs databank, blev indført for perioden 2009-2012, i juni 2013.

I papiret vil jeg præsentere de forskellige kilder til beskæftigelsen i 1948-1980, en analyse og diskussion af disse, to forslag til tilbageføring og en (foreløbig) konklusion.

Forinden præsenterer jeg, som appetitvækker, den samlede beskæftigelse og beskæftigelsen i fremstillingserhvervene under ét fra de tre umiddelbart relevante ADAM-databanker: *adbk0797*, *adbk0405* og *adbk1113*.

² Tak til JAO for at udpege de to gule memoer: Andersen (1977, 1978).

³ Jf. Modelgruppepapiret ”Data- og modelversioner”, (MOL21912a).

⁴ Tallene i Andersen(1977) benytter ADAMs sektoropdeling fra databankerne under (sidste del af) *Bjerke-Meyer-regimet*.

⁵ Se AREMOS-databanken *adbk0797*.

⁶ Se Dalgaard (1997). Beskæftigelsesopgørelsen omtales på siderne 26-7.

⁷ Se Mathiasen et al (2001). Omtalen af beskæftigelses tilbageregning er sparsom, se side 13.

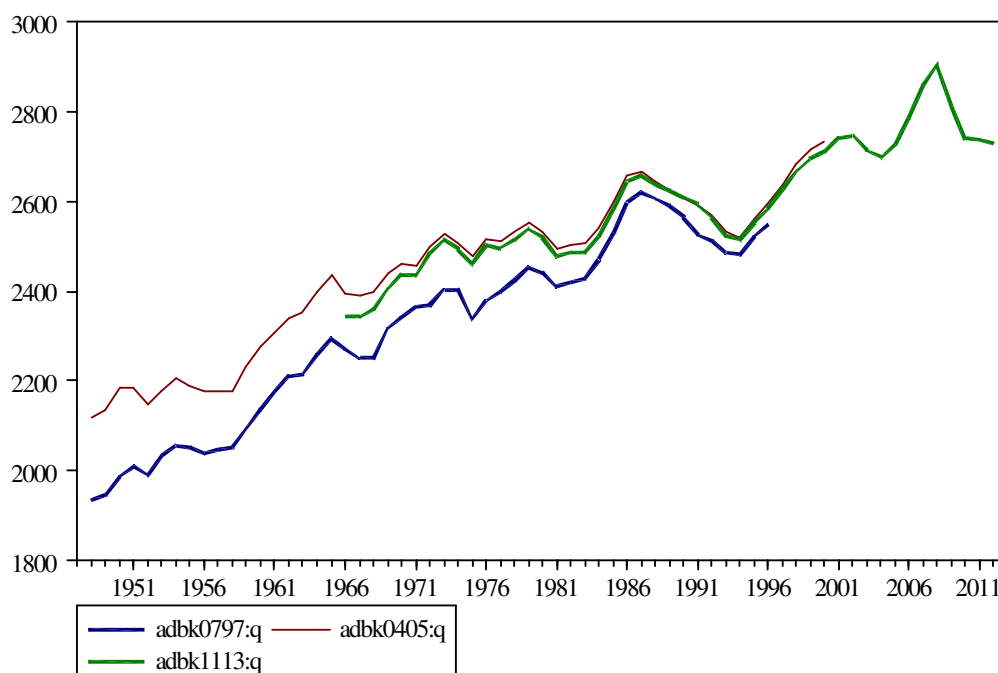
⁸ Se AREMOS-databanken *adbk0405*.

⁹ Se den aktuelle AREMOS-databank *obk* og *adbk1113*.

Den samlede beskæftigelse, Q , udviser et ensartet forløb i de to seneste databanker, *adbk0405* og *adbk1113*. Disse grafer ligger systematisk over grafen for den ældste af de tre databanker, *adbk0797*.

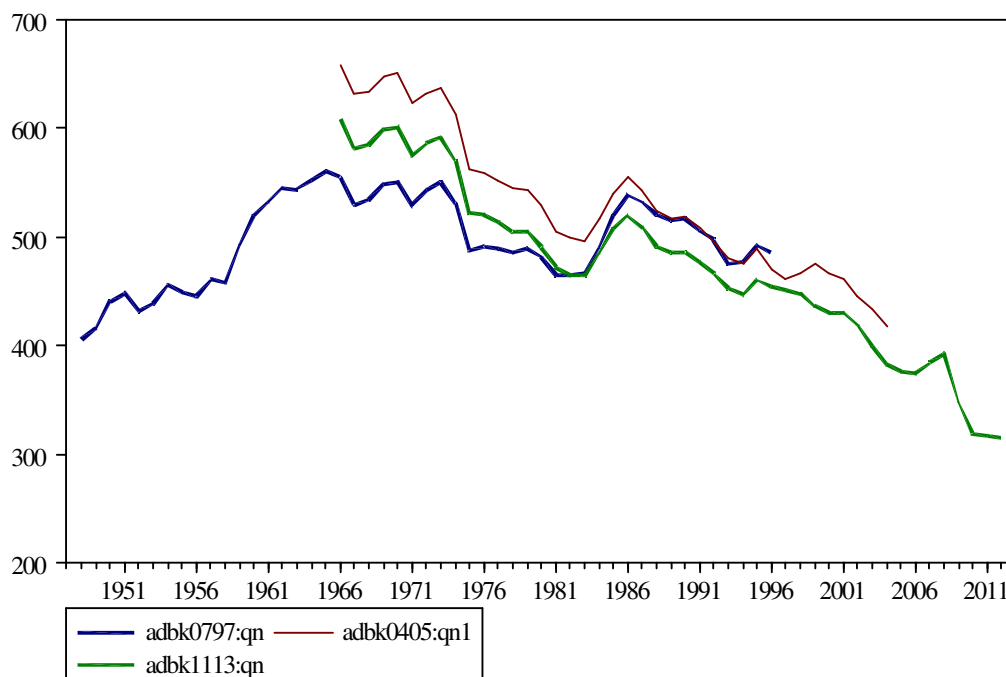
I betragtning af at folketællingerne (FT) for 1950, 1960, 1965 og 1970 var tilgængelige under udarbejdelsen af beskæftigelsestallene under *Thage-regimet* er det overraskende at forskellen mellem graferne ikke svinder ind når vi følger dem baglæns fra 1992 mod 1970. Derimod ser forskellen ud til at forøges, når figuren læses fra højre mod venstre. Andersen(1977, 1978) inddrager FT1970 og FT1960, men ikke de tidligere.

Figur 1: den samlede beskæftigelse i tre databanker

Figuren 1 viser den samlede beskæftigelse, med blå: tallene under *Thage-regimet*, med rødt: tallene under *Dalgaard-regimet*, og med grønt: tallene under det aktuelle NR-regime: *Berner-III-regimet*. Det ses med al ønskelig tydelighed at der skete en markant forøgelse af den samlede beskæftigelse fra *Thage-regimet* til *Dalgaard-regimet*, og revisionen fra *Dalgaard-* til *Berner-III-regimet* er (relativt) marginal.

Den tilsvarende figur for beskæftigelse i fremstillings-(n-)erhvervene gengives nedenfor.

Figur 2: fremstillingserhvervenes beskæftigelse i tre databanker

Figur 2 viser beskæftigelsen i ADAMs *n*-erhverv, fremstillingserhvervet - med samme farvekoder som i figur 1. Heraf fremgår endnu tydeligere end i figur 1, at der virkelig sker noget fra *Thage*- til *Dalgaard*-regimet. Figuren viser også at der (muligvis) er sket noget fra *Dalgaard*- til *Berner-III*-regimet.

Så er scenen sat. Der er noget der skal forklares!

Deskriptivt: Historiske beskæftigelses tal

Først var folketællingerne. De danske folketællinger kom hvert femte år i perioden 1945-1970, hvor de år der sluttede med "0" var mere dybtgående, og omfattende mht. publikationer, end dem hvis år sluttede med "5".

De første ADAM-modelversioner blev udviklet under nationalregnskabets *Bjerke-Meyer*-regime. Især Ellen Andersen gjorde et stort arbejde med at opstille egnede beskæftigelsestal, og mere generelt, tal for arbejdsmarkedet, jf. Andersen (1977, 1978, m.fl.). EA tog især afsæt i folketællingerne og for visse mellemliggende år arbejdsstyrke- og beskæftigelsestællinger, jf. litteraturlisten til Andersen (1978, gult memo).

Da *Thage*-regimets beskæftigelses tal så småt blev tilgængelige var det ikke helt let at se overensstemmelsen mellem de forskellige kilder, jf. modelgruppepapirer i 1970'erne.¹⁰ Henrik Djurhuus og Torben Møger Petersen arbejdede

¹⁰ Eksempelvis EA00477; hvor "00" bruges for månedsdagen, når denne ikke er oplyst.

videre på ADAMs tal for arbejdsmarkedet¹¹, hvor sidstnævntes tal formodentlig er de tal der indgår i den seneste ADAM-databank for *Thage-regimet*: adbk0797.

Her følger en tal med den samlede beskæftigelse i ADAMs forskellige databank-versioner.

Tabel 1. Beskæftigelse i alt (Q) for året 1970, i antal tusinde personer.

Kilde/ Databankversion:	Arb.styrke Ua	Ua1	Arb.løse UI	Beskæftigede Q	Q1
FT1970	2309,966		27,862 ¹²	2282,104 ¹³	
NR-Thage	-		-	2284,4	
NR-Dalgaard	-		-	2462,948 ¹⁴	
NR-Berner-III	-		-	2443,718 ¹⁵	
ADBK0181, ...,	(2387.200)	-	30,1 ¹⁶	2357,100	-
ADBK0983	(2387.200)	-	30,1	2357,100	-
ADBK1183, ...,	(2371.178)	-	30,1	2341,078	-
ADBK0797	2371.178	-	30,1	2341,078	-
ADBK0998, ...,	2389.021	-	30,1	2358,921	-
ADBK0799	2389.021	-	30,1	2358,921	-
ADBK0400, ...,	2492.964	-	30,1	2462,864	-
ADBK0404x	2492.964	-	30,1	2462,864	-
ADBK0704, ...,	-	2494.894	30,1	2462,864	2464,794
ADBK0405,	-	2494.894	30,1	2462,864	2464,794
ADBK1205, ...,	-	2494.894	30,1	-	(2464,794)
ADBK1207	-	2494.894	30,1	-	(2464,794)
ADBK0408, ...,	-	2467.867	30,1	-	2437,767
ADBK0711	-	2467.867	30,1	-	2437,767
ADBK1211, ...,	2467.867	-	30,1	2437,767	-
ADBK0613	2467.867	-	30,1	2437,767	-
ADBK1113	2467.342	-	29,578	2437,764	-

Note: databank dateringen aflæses af databanknavnet efter skemaet: adbk<mmyy>, hvor mm er måneden og yy, året. Ua optræder først i databankerne fra og med adbk1185, derfor står Ua's værdi i parentes for tidligere versioner.

¹¹ Se eksempelvis HD22578 hhv. TMP27182.

¹² Se FT1970, C1, s.120 for arbejdsløse mænd, og side 122 for arbejdsløse kvinder.

¹³ Bestemt som Samlet antal erhvervsmæssigt beskæftigede, fratrukket tal for arbejdsløshed.

¹⁴ Mathiasen (2001), side 96.

¹⁵ Se Statistikbankens tabel NAT18N, udtrukket 2014.03.11, kl. 12:20.

¹⁶ Se Andersen (1978), gult memo nr. 64., app.1

Analyse og diskussion

Samlet beskæftigelse i 1970

Wismer(1995) giver en mere detaljeret redegørelse for de enkelte, principielle elementer i hovedrevisionen, der frembragte *Dalgaard-regimets* tal.

Hjulsager (1998) rummer en detaljeret redegørelse for de ændringer der tillægges *Thage-regimets* tal. Udgangspunktet er en korrektion af tallene for 1970 for fire elementer:

- 1) korrektion for marginalt beskæftigede (med afsæt i branchespecifikke andele fra RAS1989),
- 2) korrektion for selvstændige etableret som I/S (afsæt: RAS 1992),
- 3) korrektion for orlovs personer (graviditets- og fødselsorlov), og
- 4) korrektion for overgang til funktionsdefinerede brancher.

Tabel 1 og efterfølgende tekst i Hjulsager (1998) giver størrelsesordenen på ovennævnte korrektioner: **168.801** hhv. 44.209 (omklassificeres fra I/S-selvstændige til lønmodtagere) hhv. 5.021 hhv. ingen ændring.

"Marginalt beskæftigede" er i Hjulsager (1998) defineret *"Konkret personer med under 10 timer ugentlig beskæftigelse."*(side 3).

Konklusionen er nu at intensjonen med Hjulsagers korrektion var at sørge for at "marginal beskæftigelse", defineret som "beskæftigelse med mindst 80 timer per år og op til (lige under) 10 timer ugentligt", kom med i den reviderede opgørelse, idet det blev antaget at den ikke tidligere var med.

Antagelsen om at "marginal beskæftigelse" således defineret, **ikke** var med i tallene fra folketællingen 1970, synes problematisk.

Folketællingens besvarelser var grundlæggende en art "selvangivelser", og dermed udtryk for hvorledes den der udfyldte skemaet (lejlighedsindehaveren for lejligheder eller ejeren for ejerboliger) betragtede situationen for hver af boligens beboere.

Beskæftigelse bestående i et par timers deltidsarbejde per uge, eksempelvis af en studerende, må vi gætte på nok ville kvalificere som erhvervsmæssig deltidsbeskæftigelse, i og med det eksplicit blev anført at *"studerende med erhvervsarbejde betragtes som erhvervsmæssigt beskæftiget"*.

Er denne vurdering korrekt er konsekvensen at tilbageregningen burde gennemføres så den ikke giver anledning til et tillæg til de beskæftigelsestal som en kritisk læsning og tolkning af Folketællingens tal for 1970 giver, og gav anledning til. I stedet for at tilbageføringen gav et tillæg til FT1970, bør den ramme denne kildes værdier for beskæftigelse, arbejdsløshed og arbejdsstyrke.

Her kommer EAs gule memoer, og øvrige modelgruppepapirer, ind i billedet, som ”sandhedsvidner”, idet formålet med dem var at bestemme såvel arbejdsstyrke som beskæftigelse på grundlag af FT1970 m.fl..

Beskæftigelsen i fremstillingserhvervet i 1970

Ved saneringen af ADAMs brancher fra 19 til 12 skete nogen omflytning mellem fremstillings (*n*)-brancher og tjenesteproducerende (*q*)-brancher. Eksempelvis flyttede NR-branchen ”Forlag” (580010) fra *nz* til *qz*.¹⁷ For 1970 betød det 35.330 beskæftigede og i 1992, 25.469 personer.

Ændringen i beskæftigelsen i n-erhvervet fra Dalgaard-regimet til Berner-III-regimet, der viste sig i figur 2, beror altså på ændringen i hvilke NR-brancher som indgår i ADAMs erhvervsgruppering for fremstillingsvirksomhed, hvilket skete under den lange udvikling af DEC2009-modelversionen, og ikke ændringer i NR-kildens beskæftigelsestal.

Dette eksempel viser med al tydelighed at en grundig overgang mellem de forskellige sæt af opgørelser kræver en relativt detaljeret gennemgang af de hovedelementer der karakteriserer hver ”overgang”, så vi undgår over- og underfortolkninger.

Afhængigt af de til rådighed stående ressourcer kan vi på et senere tidspunkt udarbejde en mere systematiseret gennemgang af de centrale definatoriske overgange der karakteriserer hver (hoved-) revision.

Nedenfor præsenteres to varianter af tilbageførelsen af de aktuelle tal til 1947.

Forslag til tilbageføringer

Variant A: gentagelse af metoden bag ”60 år i tal”¹⁸

1) Overordnet beskrivelse af metoden:

Vi antager ved hver kædning bagud at eventuelle klassifikations afgrænsningsændringer, i året vi kæder med, er repræsentativt for den forudgående periode.

Ved overgangen fra ADAMs n-erhverv (på grundlag af *Berner III-regimets* NR-tal) for modelversion DEC2009 (og senere) til ADAMs n-erhverv (på grundlag af *Dalgaard-regimets* tal), ført tilbage til 1967 ved tilbageregningsprojektet, Mathiasen et al (2001), og fra 1966 med n-erhvervet opgjort med *Thage-regimets* NR-tal.

¹⁷ Dette kan konstateres af MOLs tabel af produktionsværdierne for de DB07-konforme NR-brancher af sat mod ADAMs DEC2009-konforme brancher på grundlag af en NRbranche-dobbeltkodet TA for 2007.

¹⁸ Se *MOL05313*.

Vi spænder således over mindst tre klassifikationsændringer, som potentielt kan indebære systematiske fejl, hvis vi ikke har nogle velfunderede rettesnore, og ikke laver supplerende undersøgelser.

Såfremt vi primært sigter mod et talsæt der skal bruges til at analysere vækstrater, så er dette måske ikke så problematisk, men hvis vi vil anvende talsættet til at sige noget om eksempelvis afstanden fra en ligevægt, målt ved en relation i absolutte niveauer, så er talsættets kvalitet (for den første del af perioden) måske ikke tilstrækkelig.

2) Teknisk præsentation af metoden

Beskæftigelsen i n -erhvervet i ADAMs databanker under *Berner III-regimet* fra og med modelversion DEC2009, Q_n , tilbageføres ved kædning i 1967 med Q_{n1} fra *ADBK0405*, og videre i 1966 med Q_n fra *ADBK0797*.¹⁹

Variant B: bedre overensstemmelse med folketællingerne og Andersen (1978)

1) Overordnet beskrivelse af metoden:

Grundlæggende er metoden her som i variant A, så det meste af beskrivelsen gentages ikke, men forskellene i forhold til variant As metode fremhæves.

Vi inddrager her, mere eksplicit, nogle pejlemærker for tilbageføringen, for at reducere omfanget af potentielle, systematiske fejl. Ikke mindst har papirets behandling af beskæftigelsen i 1970 vist nødvendigheden af inddragelsen af FT1970.

For Dalgaard-hovedrevisionsperioden for endelige år, 1988-1992, lå detaljerede analyser til grund for overgangen, der bragte NR-tallene i bedre overensstemmelse med de tilgængelige registerstatistikker for området, herunder RAS, jf. Wismer(1995).

Dalgaard-regimets tilbageføringsprojekt, specielt for 1966-1987, byggede på nogle beslutninger der prioriterede indsatsen for de år der lå nærmest ved hovedrevisionsperioden, 1988-1992, og accepterede større unøjagtigheder for stadig ældre år.²⁰ Af detaljerede Excel-projektmapper fremgår at tilbageføringsprojektet, som måltotaler, benyttede branchefordelte tal for 1970 der lå meget tæt på dem som Hjulsager (1998) dokumenterer, jf. nærværende papirs afsnit ”Analyse og diskussion, samlet beskæftigelse”. Forklaringerne i Hjulsager (1998) er dermed de væsentlige at realitetsvurdere. Specielt synes korrektion for marginalt beskæftigede at være potentielt problematisk.

¹⁹ Metoden bag ”60 år i tal” benyttede variabelen Q_{n1} fra *Berner I-regimet*, og formodentlig databanken *adbk1107*. Variablerne fra *adbk0797* var $Q_n + Q_{nef} + Q_{nea}$, og ikke Q_n alene.

²⁰ Jf.

Fra Folketællingen 1970, fremgår følgende beskrivelse af hvem der tælles som beskæftiget, jf. uddrag anført i bilag vedr. FT1970:

arbejdsløse, ”deltidsansatte, medhjælpende ægtefæller og studerende med erhvervsarbejde betragtes som erhvervsmæssigt beskæftiget.”

Værdierne i ADAMs databank, *adbk0797*, der byggede på *Thage-regimets* NR-tal, bygger på tal der er dokumenteret i bl. a. Andersen(1977, 1978). I disse dokumentationer inddrages tal for arbejdsstyrke og beskæftigelse fra folketællingerne og beskæftigelsesundersøgelser.

De nødvendige overvejelser i nærværende papir synes at være tofoldige, dels hvorledes afgrænsningen af ADAMs n-erhverv påvirkes ved de forskellige NR-revisioner og DEC2009-revisionen af ADAMs erhvervsklassifikation, og dels hvor stor en del af Dalgaard-tilbageregningen, det er rimeligt at inddrage. På det detaljerede plan anbefales at tilbageregningen af beskæftigelsen genberegnes hvor korrektionen for ”marginalt beskæftigede” fra Hjulsager (1998) aftrappes, således som også stilfærdigt blev anbefalet i Hjulsager (1998)s sidste sætninger:

”Det er i den beregnede serie bemærkelsesværdigt, at 1970 korrektionen er væsentligt større end revisionen af 1988. Som antydet vil en nærmere bearbejdning af korrektion for marginale i 1970 være fordelagtig.”

Ved DEC2009-revisionen af ADAMs erhvervsklassifikation er det, som nævnt under figur 2, en anseelig ændring af NRs branche ”Forlag” flytter fra nz- til qz- erhvervet.

2) Teknisk præsentation af metoden

Må formuleres på senere tidspunkt.

Konklusion

Vi har i efteråret 2013 afleveret tal for beskæftigelsen der er tilbageført med metoden nævnt som variant A. Nærværende papir er skrevet i februar –marts 2014, og det peger ret entydigt på at en anden metode er påkrævet.

Ønsker vi at have troværdige tal i ADAM for beskæftigelsen også for 1948-1980 synes det nødvendigt at benytte ”nye” måltotaler for beskæftigelsen i 1970, afledt af tallene i folketællingen fra 1970, som (delvist) anvist i nærværende papir.

Analysen i nærværende papir peger på at Nationalregnskabsbeskæftigelsen i 1970 er overvurderet med i grove træk 150.000 personer. Gennemgangen af kilderne bag de nuværende beregninger har vist at et mere retvisende pejlemærke for en tidsrække er tilgængeligt og en mere retvisende tidsrække er inden for rækkevidde.

Litteratur

Andersen, Ellen:

- ”En sammenligning af Thages og egne produkter vedrørende beskæftigelsen i 1970”, modelgruppepapir, dateret april 1977. {EA00477}
- ”Beskæftigelsen i fremstillingsvirksomhed 1948-1970”, modelgruppepapir, dateret januar 1978. {EA00178rev}
- ”Beskæftigelsen fordelt på ADAM-sektorer.” Gult memo, nr. 53, fra Cykelafdelingen, Økonomisk Institut, Københavns Universitet. December 1977.
- ”Byerhvervenes beskæftigelse 1948-1975.” Gult memo, nr. 64, fra Cykelafdelingen, Økonomisk Institut, Københavns Universitet. November 1978.

Dalgaard, Esben:

- ”Nyt nationalregnskab, 1988-1996. ESA95.” Statistiske undersøgelser nr. 46. Danmarks Statistik. København. 1997. Engelsk udgave: nr.47, 1998.

Danmarks Statistik:

- ”Dansk Branchekode 2007”. København, 2007. (DB07)
- ”Folke- og boligtællingen, 9. november 1970”. Statistisk tabelværk 1974:VII. Kbh. (forkortet FT1970)
- ”Nationalregnskabsstatistik 1982”, Danmarks Statistik, Kbh., 1984. (forkortet NRS1982 i teksten).
- ”Nationalregnskabsstatistik 1998”, Danmarks Statistik, Kbh., 1999. (forkortet NRS1998 i teksten).

Djurhuus, Hans:

- ”Nationalregnskabets beskæftigelsesopgørelse”, Modelgruppen, Danmarks Statistik, dateret 22. maj 1978. (HD22578)

Hjulsager, Morten:

- ”Nationalregnskabets beskæftigelse 1966-1987”, internt notat, Nationalregnskab, Danmarks Statistik, København, dateret 07.1.1998. (forkortet NR:MHJ.07.01.1998)

Mathiasen, Tue, Møllerup, Mickey Petersen, Annette Thomsen:

- ”Nationalregnskab ENS95. Makroøkonomiske tidsserier 1966-1997”, Danmarks Statistik. København, 2001.

Osterwald-Lenum, Michael:

- ”Data- og modelversioner”, Økonomiske Modeller, Danmarks Statistik, dateret 21. september 2012, rev. 22. okt. 2013. (MOL21912a)

- ”ADAMs bidrag til DSTs 60 årsoversigt”, Økonomiske Modeller, Danmarks Statistik, dateret 05. marts 2013, rev. 05. marts 2013. (**MOL05313**) (udkast)

Petersen, Torben Møger:

- ”Skitse til konstruktion af beskæftigelsesserier til ny ADAM-version”, Modelgruppen, Danmarks Statistik, dateret 27. januar 1982. (**TMP27182**)

Wismer, Kirsten:

- ”Forslag til årsopgørelser af befolkning og forbrug af arbejdskraft i nationalregnskabet”, hovedrevisionspapir **HREV95015**, dateret 6. januar 1995 (med udkast fra 10. oktober 1994).

Bilag: Beskæftigelsesbegreber i NR-manualer, DK-NR og FT

SNA1968

§4.80, side 63:

”Labor

4.80. *The aim here should be to measure total hours worked in different activities by different kinds of workers, whether employees or self-employed, and to weight each series by the average hourly earnings in the base period of the type of worker in question. It will be helpful if male, female and juvenile workers in each category can be distinguished. In the case of some categories, in particular the self-employed, the measurement of hours worked may be impracticable, but it may be possible to make some allowance for the changing length of customary holidays. In the case of the self-employed it will be necessary to impute their earnings from labour on the basis of the earnings of appropriate categories of employees.”*

§8.48, side 143:

“8.48. *This table is designed to incorporate data on employment into the system for purposes of such studies as the relative trends in the structure of employment and production, the productivity of labour, or the factors in changes in the magnitude of employee compensation. For these studies, the concepts of employment and production used should be identical in scope and the measure of the quantum of labour used should be as uniform as is possible in the case of various industries and other producers. These considerations lead to suggesting that (i) all persons engaged in the production of the gross output of a given country should be included in data on her employment and (ii) the series on the average number of persons employed during a period of account should at least be derived from figures of employment during each month of the period. A much more exact measure of the quantum of labour is the number of man-hours worked, during the period of account, but it is probably feasible to gather these data in respect of employees only. Some countries may find it necessary to limit data on man-hours worked to employees in certain industries only. In using the employment series suggested in table 10 in measures of labour productivity, it would be advantageous to adjust the figures to a common basis in respect of the quality of the labour engaged. Adjustments of this type might be made by weighting the figures for each category of persons engaged by the relative average employee compensation during a given base period.”*

§§8.119-.121, side 190:

“Data on employment

8.119. *So as to furnish figures which may be used in conjunction with the data of the system on the output of goods and services (e.g., in*

measures of labour productivity), table 10 calls for data on the employment of all persons engaged in the domestic production of a country, whether or not they are resident in the country. The data in respect of number of persons engaged should therefore cover the working proprietors and unpaid family workers of unincorporated units and homeworkers, as well as employees.

8.120. *For the same purpose. the data on the average number of persons engaged and employees during a period of account should be derived from figures of employment during at least each month of the period. In the case of the employees in all, or at least certain, kinds of economic activities (e.g.. the mining, manufacturing, construction and transport industries), it should be feasible to compile more exact data of the amount of time spent at work. The column "Man-hours worked by employees" is provided for recording these data.*

8.121. *The value of the suggested data on employment as a measure of the labour used would be enhanced if the series were weighted by a measure of the relative quality of the various categories of persons engaged. The weights might be proportioned to the average employee compensation, or wages and salaries paid to each category during a given base year."*

ESA1979/

Vedr. samlet beskæftigelse, se §§808-814:

SNA1993

§§17.4-.7:

" 17.4. Population is, in principle, an annual average of frequent head counts, each of which relates to a point of time. (Censuses usually ascertain the number of people present on a specified night.) Thus population is the annual average number of people present. It includes the institutional population, though this is not covered by most labour force surveys.

17.5. The division of the number enumerated at a point in time into three categories, i.e., "employed", "unemployed" and "not in the labour force" depends upon each person's activity (or lack of it) during a reference period (usually a week) ending with the point in time to which the count relates. Employment has been defined by the International Labour Organization (ILO) in the "Resolution concerning statistics of the economically active population, employment, unemployment and underemployment", adopted by the thirteenth International Conference of Labour Statisticians. No definition is required here, but, as Figure 1 indicates, provided that the definitions of employment and of jobs match one another, the average annual number of jobs exceeds the annual average number of persons employed by the average annual number of second, third, etc., jobs. Note that the second, third, etc., jobs of a person may either

successively follow one another in a reference week or, as when someone has an evening job as well as a daytime job, run in parallel.

17.6. Employed persons who have more than one job during a reference week can only be classified by industry and by status in employment through the application of some essentially arbitrary convention as to which of their jobs is the most important one. On the practical plane, while household surveys can provide data about either or both of employment and jobs, establishment surveys only provide data about jobs, so data on jobs tend to be more plentiful than data on persons employed.

17.7. Employment does not enter into the System, but jobs do; a job is like a transaction, while an employed person is not.”

ESA1995:

§11.10, side 244:

”EMPLOYMENT

11.11. Definition:

Employment covers all persons - both employees and self-employed - engaged in some productive activity that falls within the production boundary of the system.”

SNA2008

§19.19, side 407:

”Employment in the SNA is defined as all persons, both employees and self-employed persons, engaged in some productive activity that falls within the production boundary of the SNA and that is undertaken by a resident institutional unit.”

ESA2010

§11.11, side 307:

”Employment

11.11 Definition: *employment covers all persons engaged in productive activity that falls within the production boundary of the national accounts.*

Persons in employment are employees or selfemployed persons.

Persons holding more than one job are classified as employees or self-employed according to their main job.”

DK-NR: Thage-regimet

Beskæftigelsesbegreberne medregner ikke orlovs personer, eller ”personer med meget løs eller kortvarig tilknytning til arbejdsmarkedet,” jf. xxx, neden for kaldt ”marginalt beskæftigede”.

Dette skyldes at ”antal beskæftigede” er nærmeste, tilgængelige approksimation til et mængdemål for arbejdsindsats. Medregning af ”marginalt beskæftigede” ville svække sammenhængen fra beskæftigelse til økonomisk aktivitet.

Det er bemærkelsesværdigt at NR-beskæftigelsestallet²¹ for 1970, på 2284,4 tusinde personer, og for 1971, på 2297,6 tusinde personer, flugter godt med FT1970 beskæftigelsestallet for 9. november 1970, på 2292,967 tusinde personer. Ikke mindst når vi betænker at *NR-beskæftigelsestallene* er gennemsnit over året, mens *FT-tallet* er opgjort på et givet tidspunkt.

DK-NR: Dalgaard-regimet

Beskæftigelsesbegreberne matcher ESA1995, hvor EU-leverancen medregner orlovspersoner, mens den indenlandske offentliggørelse ikke medregner orlovspersoner.²²

Dalgaard (1997), side 27:

”I RAS og EBS opereres for lønmodtageres vedkommende med en løngrænse, der svarer til 80 timers årlig beskæftigelse. Beskæftigede under denne grænse medtages ikke i opgørelserne, og indgår dermed ikke i nationalregnskabets beskæftigelse. Det gælder for så vidt både det hidtidige og det nye nationalregnskab.”

NRS1999 december-versionen, side 125:

”I den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) opereres for lønmodtageres vedkommende med en løngrænse, der svarer til 80 timers årlig beskæftigelse. Beskæftigede under denne grænse medtages ikke i opgørelserne, og indgår dermed ikke i nationalregnskabets beskæftigelse. Beskæftigede i nationalregnskabet omfatter både mænd og kvinder med alderen 15 år eller derover.”

FT1970:

EA00477 fortolker de såkaldt ”beskæftigede” i FT1970, som svarende til arbejdsstyrken i ADAM (*Ua*).

Dette bygger formodentlig på læsningen af folketællingskemaets kommentarfelt nr. 5, ”beskæftigelsesforhold på tællingsdagen”, jf. FT1970 C1, side 182. Heraf fremgår at arbejdsløse, ”deltidsansatte, medhjælpende ægtefæller og studerende med erhvervsarbejde betragtes som erhvervsmæssigt beskæftiget.”

I hvilket omfang at ”marginalt beskæftigede” er medregnet i FT1970s begreb ”*erhvervsmæssigt beskæftiget*” beror på den praktiske fortolkning af bisætningen, nævnt FT1970C3, side 8, pkt. 1.21, ”*medmindre det drejer sig om en beskæftigelse af helt underordnet betydning.*”

²¹ Alle NR-beskæftigelsestallet er her taget fra *NRS1987*, side 130.

²² Jf. NRS1999 december-versionen, afsnit 6.8.3, side 126, under overskriften ”Lønmodtagere på orlov”, hvor det nævnes at indenlandske NR-offentliggørelser af beskæftigelsen ikke inkluderer ”lønmodtagere midlertidigt ikke i arbejde”.

Bilag: NRS1987 uddrag, side 129

” Fra og med beregningen af de endelige beskæftigelsestal for 1981 er der opbygget et nyt beregningssystem.

RAS -statistikken for årene 1980 -85 er blevet aggregeret til nationalregnskabets erhvervs- og stillingsgrupper, idet personer, der er under 16 år eller arbejder mindre end 10 timer ugentligt, er udeladt. Selv om nationalregnskabets beskæftigelse som ovenfor nævnt opgøres i antal personer uanset arbejdstidens længde, vil det i relation til tallenes analytiske anvendelighed ikke være hensigtsmæssige at medtage disse grupper med en marginal tilknytning til arbejdsmarkedet.

De således fremstillede tabeller indeholder en kategori af lønmodtagere uden stillingsangivelse. Disse fordeles for hvert erhverv på stillinger proportionalt med lønmodtagere med stillingsoplysning. Indtil 1982 fremstilledes tabellerne på grundlag af RAS -statistikken ud fra opgørelsen ultimo november i det aktuelle år. For at komme tættere på en opgørelse af den gennemsnitlige beskæftigelse i året opgøres tabellerne fra og med beskæftigelsesberegningen for 1983 på grundlag af gennemsnittet af RAS-statistikkerne for det aktuelle år og for året før. For industri erstattes RAS -statistikens tal af sektorstatistikens gennemsnitlige årlige beskæftigelse, og beskæftigelsen i erhvervene råolie og naturgas, bygge- og anlægsvirksomhed samt arbejdstagere i private husholdninger beregnes særskilt.

I princippet er de på denne måde beregnede beskæftigelsestal de bedste, der kan uddrages af de foreliggende primærstatistiske oplysninger. Da de imidlertid med hensyn til både niveauer og stillingsfordelinger i de enkelte erhverv kan afvige betydeligt fra nationalregnskabets beskæftigelsestal frem til og med 1980, har de ikke kunnet anvendes direkte uden at forårsage kontinuitetsbrud. I stedet for at omregne beskæftigelsestallene tilbage i tiden har man indtil videre valgt at føre de hidtidige beskæftigelsestal frem med udviklingen i de nye tal, der således ikke publiceres direkte.”

Bilag: Beskæftigelses ændringen fra Thage-regimet til Dalgard-regimet

Dalgard(1997, side 27) og *NRS1982* (side 147) er ikke enige om NR-beskæftigelsestallene under *Thage-regimet* skulle hæves eller sænkes når der sammenlignes med RAS-tal og tages hensyn til ”*personer med en meget løs eller kortvarig tilknytning til arbejdsmarkedet*”. Dalgard(1997) hævder i teksten at

*”Niveauproblemet har for økonomien som helhed været i størrelsesordenen 50.000-100.000 personer, som nationalregnskabets beskæftigelse har ligget **over** registerbeskæftigelsen, når der*

korrigeres for, at beskæftigelsen i det hidtidige nationalregnskab opgjordes uden beskæftigede personer med perifer deltagelse i produktionsprocessen. Konkret personer med under 10 timer ugentlig beskæftigelse.” (hvor fremhævelsen er tilføjet)

og videre

”Generelt skal det påpeges, at niveauproblemet er løst i det nye nationalregnskab. Beskæftigelsestallene er nu konsistente med registerstatistikkerne.”

mens **NRS1982** nævner at

”For det andet kan man tage udgangspunkt direkte i RAS for 1980 og anvende dennes absolutte tal. En sådan fremgangsmåde ville give et beskæftigelsesniveau ca. 130.000 personer højere end det, der nu indgår i nationalregnskabet. Denne stigning må imidlertid antages helt overvejende at bestå af personer med en meget løs eller kortvarig tilknytning til arbejdsmarkedet.”

Ved at sammenligne tallene selv²³ kan vi konkludere at **Thage-regimets beskæftigelsestal blev forhøjet under Dalgaard-hovedrevisionen under henvisning til (bl.a.) RAS-statistikens niveau.**

Ovenstående Dalgaard-citat ”Niveauproblemet ...” kan muligvis forstås som resultat af en opgørelse hvor RAS-opgørelsen er dekomponeret i én del for personer med *mindst* 10 timers ugentlig beskæftigelse, og en anden for personer med *under* 10 timers ugentlig beskæftigelse, hvor beskæftigelsestallet for første del sammenlignes med NR-tallet.

Denne sammenligning kan synes ejendommelig, idet NR-beskæftigelsestallene, under Thage-regimet, ikke eksplicit har nævnt en grænse på mindst 10 timers beskæftigelse per uge for beskæftigelsestallenes niveau. Dog nævnes **NRS1987**, side 129, at de benyttede RAS-udtræk har udeladt personer under 16 år eller med mindre end 10 timer ugentligt, ved videreførelse af de hidtil fastlagte niveauer.²⁴

²³ Hvilket også er bekræftet af tal for beskæftigelsen fra overgangstabellen mellem RAS og NR i **NRS1998**, side 121, oversigtstabel 6.2.

²⁴ Se relevant uddrag af NRS1987 i bilag til nærværende papir.